-'శ్రీధర'

కుర్చీలో వెనక్కి చేరగిలబడింది కల్యాణి.

కృష్ణుడికి ఎలా ఉందో?

చేతి వాచీ వంక చూసుకున్న దామె. పదకొండూ పది.

పక్కనున్న ఫైల్సు వంక చూసింది. రెండు వరుసల్లో టేబులుమీద పడు కొని కునుకు తీస్తున్నాయి.

సన్నగా తలనొప్పి ఆరంభమైంది కల్యాణికి. నిజానికి ఆ తలనొప్పి పొద్దున్న నిద్ర లేచినప్పటి నుంచి ఉన్నది గాని, ఆ విషయాన్ని ఆమె గ్రహించింది మాత్రం ఇప్పుడే!

ఈ పూట ఆమెకు పని చెయ్య బుద్ధి కావటం లేదు. బద్ధకంగా ఉంది. యంత్రంకన్నా యాంత్రికమై పోయిన ఈ దినచర్య ఇనుపగుప్పిట నుంచి బయట పడి మనసు కింత శాంతిని, శరీరానికి కాస్తంత విశ్రాంతిని ఇవ్వాలని ఆమె కోరుకుంటున్నది. ఏమంత పెద్ద కోరిక అది? తన నిస్పృహాయతకి తనే నవ్వుకున్నది కల్యాణి. చివరికి ఎలాంటి పంజరంలో బందీ అయిపోయింది! కోరుకున్న కమనీయమైన కలల జలతారు పరదాలు కట్టిన బంగారు పంజరం కదూ ఇది?

ఆమె టైపు చేసి పెట్టిన పావురావు కాగితం శర్మగారి టేబులుమీద పేపరు వెయిట్ క్రింద ఫాన్ గాలికి రెపరెప లాడుతున్నది. దానివంక ఆ శర్మగారు ఓరకంట నయినా చూస్తాడేమోనని ఆమె ఆశ. అది తీరని ఆశ కావడానికి అందరాని దేవిూ ఆశించటం లే దామె. సాయంత్రం ఒక గంట ముందుగా ఆఫీసునుంచి వెళ్లటానికి అనుమతించమని వేడుకుంటు న్నది.

ఆయన టేబులు నిండా పేపరు పరిచి చాలా దీక్షగా చదువుతున్నాడు. ఆయన మీదనుంచి దృష్టిని పక్కనున్న ఎన్.జీవుని మీదకు మరల్చిం దామె. జీవుడు వంచిన తల ఎత్తకుండా పరీక్ష పేపరు వ్రాస్తున్న పిల్లవాడిలాగా శ్రద్ధగా నోట్ ఫైల్ వ్రాస్తున్నాడు. అతనెంత శ్రద్ధగా వ్రాసినా ఆ శర్మగారు దానినిండా గాట్లు పెట్టకా మానడు. అది తిరిగి తన దగ్గరకు రాకా మానదు.

"సాబ్ బులారే, సాబ్" అన్నాడు ప్యూను వచ్చి.

శర్మగారు పేపరు మడతపెట్టి, లేచి కోటు సవరించుకున్నాడు. ఆ కోటు

ఆయన ఉద్యోగంలో చేరిన కొత్తలో, దేశం బ్రిటిష్ వాళ్ల పాలనలో ఉన్నప్పుడు కుట్టించాడు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి పాతికేళ్లు అయినా, ఆయన కోటుకు మాత్రం దాస్యవిముక్తి కాలేదు. రంగు వెలిసి పోయిందని అందరితో పాటు ఆయన భార్యా ఒప్పుకున్నందు వల్ల, ఈ మధ్యనే దాన్ని 'డ్రైయింగ్' మాత్రం చేయించాడు.

శర్మగారు బయటికి వెళ్లిన తరవాత పాండురంగం తలఎత్తి చూశాడు.

"ఏమిటలా ఉన్నారు?" అని అడిగింది కల్యాణి.

"నేనా? బాగానే ఉన్నానే" అన్నాడు పాండురంగం ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఆఁ ఏం లేదు. చాలా సీరియస్‌గా పని చేస్తుంటేను, కారణం ఏమిటా అని?"

"అంటే, మీ ఉద్దేశ్యం? రోజూ నేను సీరియస్‌గా పని చెయ్యటం లేదనా?"

"అని నేను అన్నానా? అవునూ, ఇంకా మీరు పోస్టాఫీసుకు వెళ్లలేదేం?" అన్నది నవ్వుతూ.

"పోస్టాఫీసుకా? ఎందుకు?"

"ఏమో, నా కేం తెలుసు? ఆఫీసుకు వచ్చినప్పటినుంచి ఒక గంట టపాఖానాకి, ఒక గంట దవాఖానాకి, ఒక గంట ఖానాఖావాకి, ఒక గంట పా. . ." పకపకమని నవ్వింది కల్యాణి.

"నా శీలాన్ని శంకిస్తున్నారు మీరు" అన్నాడు పాండురంగం, ఆమెతో శ్రుతి కలుపుతూ.

"మీ శీలంమీద నాకు అపారమైన నమ్మకం ఉంది. మరి మీ ఆవిడ అభిప్రాయం ఏమిటో నాకు తెలియదు."

"భార్యల అభిప్రాయాలతో భర్తలకు అవసరం లేదు లెండి భారతదేశంలో."

"అయ్ అబ్జెక్ట్."

"సర్లెండి. నన్ను డిస్టర్బ్ చెయ్యకండి. ఈ వేళ సాయంత్రం ఒక గంట ముందు వెళ్లాలనుకుంటున్నాను. ఈ నాలుగు ఫైల్సు తోసేస్తే. . ."

"దేనికండీ ముందుగా వెళ్లటం?"

"బస్సు డిపోకి వెళ్లాలి."

"ఏం? మీ మదరిన్‌లాస్, బ్రదరిన్‌లాస్, సిస్టరిన్‌లాస్, సనిన్‌లాస్, ఫ్రెండు ఎవరన్నా వస్తున్నారా?" అని నవ్వింది కల్యాణి. మొన్నొక దూరపు చుట్టం గురించి చెబుతూ అలాంటి మాటలే వాడాడు అతను. అందుకని ఎద్దేవా చేసింది.

"అది కాదండీ. ఈ వేళ మా ఫామిలీని డిస్పాచ్ చేస్తున్నాను."

"శుభం. ఏమిటి కథ?"

"మా మరదలి పెళ్లి."

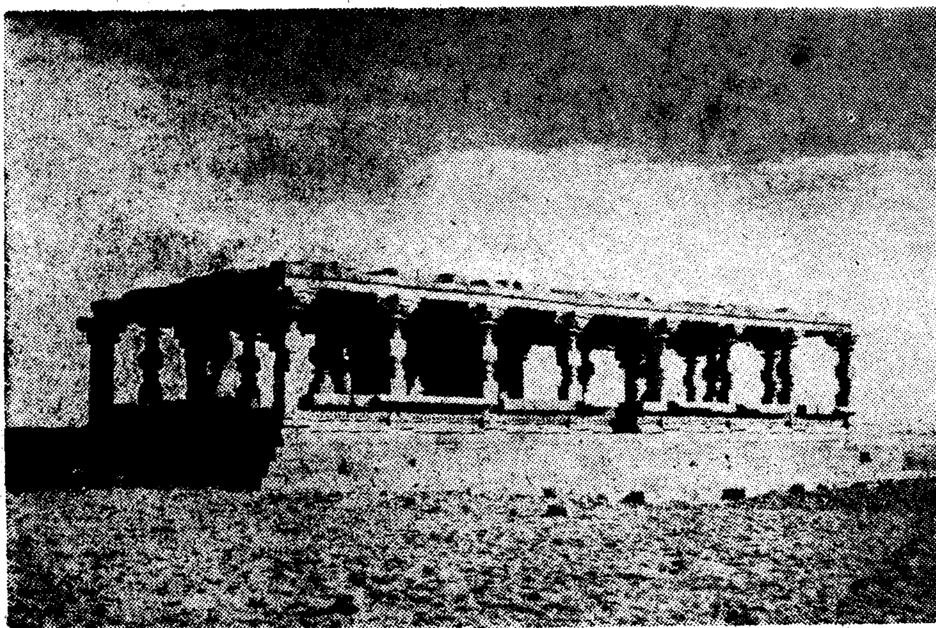

శ్రీ మహాదేవాలయం (కొల్హాపూర్)

ఫొటో— ఎస్. బి. సంధ్యావాత

"పూర్ ఫెలో! ఆమెకు నా సానుభూతి అందజెయ్యండి."

"మీ కంత జెలసీ పనికిరాదు సుమా" అన్నాడు పాండురంగం.

"నా కెందుకు జెలసీ?"

"పెళ్లయిన ఆడవాళ్లకి పెళ్లికాని ఆడపిల్లల్ని చూస్తే అదొక రకమైన ఈర్ష్య. తాము అప్పుడే పెద్దవాళ్లమయి పోయినామే అని దుగ్ధ. జీవితంలో ముఖ్యమైన దేదో అయిపోయిందే అని లోలోపల బాధ."

"ఏం కాదు. యు ఆర్ మిస్టేకెన్. ఏ ఆడపిల్ల అన్నా పెళ్లి చేసుకుంటున్నదని వింటే, నా కెందుకో బలిపీఠానికి గొనిపోయే మేకపిల్ల గుర్తొస్తుంది. విపరీతమైన జాలి కలుగుతుంది. . ." అన్నది కల్యాణి.

"మరి. . ." అని ఏదో అడగబోయాడు.

"నాకు తెలుసు, మీరు అడగబోయేదేమిటో? నా సంగతే కాదు, మీ సంగతే కాదు, ఎవరి సంగతయినా అంతే. వివాహానికి పూర్వం అదొక రంగుల స్వప్నం. అక్కడ అంతటా అరవిరిసిన ఆశల మొగ్గలు దూరానికి అందంగా కనపడి, అందర్నీ ఆకర్షిస్తాయి. ఆ కాస్సేపూ ఆ సుమదళాల పరిమళాలు మనసుకు మత్తెక్కిస్తాయి. వలపు తలపులు కనుల ముందు వలచని తెరలు దించేస్తాయి. ఆ తెరల మధ్యనుంచి, ఆ మత్తు వాసనలమంచి వగటి కలల వంక పరికించి చూస్తుంటే, అంతా వింతగా ఉంటుంది. పెళ్లి కాస్తా అయిపోయిన తరవాత మిగిలిపోయేది అమ్మాయికి అబ్బాయి, అబ్బాయికి అమ్మాయి. వాళ్ల భుజాల మీద బోలెడన్ని బాధ్యతలు. కాళ్లూ, చేతులూ కట్టి పడవేసే డబ్బు ఇబ్బందులు . . . ."

"స్వానుభవం అనుకుంటాను" అని నవ్వాడు పాండురంగం.

"అని అనుకున్నా ఇబ్బంది లేదు. అది మాత్రం కటిక నిజం" అన్నది కల్యాణి.

కాగితాల కట్టతో లోపలి కొచ్చిన శర్మగారు పాండురంగాన్ని పిలిచారు.

"ఎస్, సర్" అంటూ దిగ్గున లేచి ఆయన సీటు దగ్గరికి పరుగెత్తి అతి వినయంగా నిలబడ్డాడు, ఆ పాండురంగం అనబడే హంబుల్ సర్వెంట్. అప్పు డతణ్ణి చూస్తే భక్తి పారవశ్యంతో శ్రీరామచంద్రుని పాదసన్నిధిని నిలబడ్డ ఆంజనేయుడు గుర్తొచ్చి నవ్వుకున్నది కల్యాణి.

"చూడండి. ఇది గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా నుంచి వచ్చింది. రెండు రోజులనుంచి డెప్యూటీ ఛీఫ్ మరిచి పోయారట. ఈ వేళ లాస్ట్ డేట్. రిప్లై వెళ్లిపోవాలి. డ్రాఫ్టు పుటప్ చెయ్యండి. ఓ గంటలో పైకి పంపించమని చెప్పారు."

"ఎస్, సర్."

"ఎలాగైనా సరే, ఈ వేళ వెళ్లిపోవాలి."

"ఎస్, సర్."

"బాగా స్టడీ చేసి పుటప్ చెయ్యండి."

"ఎస్, సర్."

సూపరింటెండెంటు అందజేసిన ఆ ప్రసాదాన్ని అతి భద్రంగా తీసుకొచ్చి సీట్లో కూలబడ్డాడు పాండురంగం.

కల్యాణి టైపు చేస్తున్నది. శర్మగారి టేబులుమీద పేపర్‌వెయిట్ క్రింద రెపరెపలాడుతున్న పావు తావు కాగితం వంక చూస్తున్నది మధ్య మధ్యలో. మాటి మాటికి గడియారం చూసుకుంటున్నది.

'ఛీ, వెధవ వాచీలు ఎవడుకని పెట్టాడో ఎంతకీ కదిలి చావటం లేదు' అని తిట్టుకుంది. ఆగిపోయిందేమోనన్న అనుమానం వచ్చి, చెవి దగ్గర పెట్టుకుని చూసింది. నత్త నడక నడుస్తూనే ఉన్న దది.

పాండురంగం 'స్టడీ' చెయ్యటం అనే ఘోరతపస్సులో మునిగిపోయాడు. మిత్రుల కబుర్లతోను, పక్కవాళ్ల పిలుపులతోను అతనికి తపోభంగం కలగకుండా శర్మగారు వేయి కళ్లతో అతణ్ణి కాపాడుతున్నారు.

కల్యాణికి పిల్లవాడు గుర్తొచ్చాడు. వాడికి జ్వరం. గొంతెత్తి ఏడవటం తప్ప వాడి బాధను మరే విధంగానూ నోరు విప్పి చెప్పలేని పసివెధవ!. . . పెరిగి పెద్దయినాకూడా తన బాధ ఏమిటో పక్కవాడికి నోరు విప్పి చెప్పుకోలేని పాపాయి లెంతోమంది ఈనాడు మన మధ్య బ్రతుకుతున్నారు. ఉదాహరణకు తను, ఆయన, ఈ పాండురంగం . . . అందరిదీ ఒకటే క్లాసు.

పిల్లవాడికి కాపలాగా పనిపిల్లను పెట్టింది. మందు ఎప్పుడెప్పుడు ఇవ్వాలో మరీ మరీ చెప్పింది. గంట

టేసారి టెంపరేచరు చూసి కాగితం మీద వెయ్యమని చెప్పింది. అంతగా అవసరమైతే తనకు ఫోను చెయ్యమనీ చెప్పింది. . . ఎంత చెప్పినా అది పసిపిల్ల. అదీ పసిపిల్లే. ఏ పక్కింటి పిల్లలతోనో ఆటల ధ్యాసలో పడి ఆటే వెళ్ళిపోతే, పిల్లవా డలా ఏడ్చి ఏడ్చి సొమ్మసిల్లి పోతే, గొంతు ఎండి, వినిపించుకునే దిక్కు లేక... ఆ ఆలోచన రాగానే కల్యాణి గుండెలు గుబగుబ లాడినాయి. అదేదో పీడకల. పట్టపగలే ఆమెను భయపెట్టింది. కుర్చీలో వెనక్కి వాలి కళ్ళు మూసు కుంది.

'నో, నో. అలా ఎప్పటికీ కాకూడదు. వాడి కోసమే తను బ్రతుకుతూంది. ఏడుకొండలవాడి మొక్కుకూడా ఉంది. రేపు అరియర్సు వస్తే కొండకు వెళ్ళి రావాలి. ఇంక ఆలస్యం చెయ్యకూడదు' అనుకున్నది కల్యాణి.

"కల్యాణిగారూ!"

ఆ పిలుపు విని ఉలిక్కిపడి లేచింది, చెదిరిన స్వప్నాంతపాలినుంచి. పిలుస్తున్న శర్మగారి దగ్గరికి వెళ్ళింది, తన ఏమరు పాటుకు ఒకించుక సిగ్గుపడుతూ.

"ఏమి టలా ఉన్నారు? ఒంట్లో బాగా లేదా?" అని అడిగా రాయన.

"ఏం లేదండి. ఆయామాల్ రైట్, సర్" అని విరక్తకంగా నవ్వింది కల్యాణి. గుండెల్లో లావాలు మండుతున్నా, పైకి నిండుగా నవ్వటం నేర్చుకున్నది కల్యాణి, అయుటి కొచ్చిన ఈ రెండేళ్ళ నుంచీ.

"ఈ రిమైండర్ టైపు చేసి ఇవ్వండి" అంటూ ఒక ఫైలు అందించా రాయన.

"ఎస్, సర్" అంటూ ఫైలు అందుకున్న దామె. సీట్లోకి వెళ్ళబోతూ, ఆయన టేబుల్ మీద, ఆ పేపర్‌వెయిట్ క్రింద, ఫాన్ గాలికి ఇంకా రెపరెప లాడుతున్న కాగితాన్ని చూసింది. ఆ క్షణంలో ఆమె ఆశకూడా ఆయన అయిష్టత అనే బరువు కింద నలిగిపోతూ, అవసరం అనే చిరుగాలికి రెపరెప లాడింది.

"సర్. . ."

"ఎస్. . ." అంటూ నాసికాగ్రం మీద నిలిచిన సులోచనాలను సంధించ కుండానే దృష్టి సారించా రాయన, ఆమెను ఆగ్రహించాలో, అనుగ్రహించాలో ఇంకా నిర్ణయించుకోక.

"సాయంత్రం ఒక గంట పెర్మిషన్ కావాలండి." ఆ ఒక్క మాట చెప్ప టానికి ఆమె ఒంట్లోని సత్తువ నంతా కూడదీసుకోవలసి వచ్చింది.

"ఎందుకూ?" అధికారం నిలదీసి అడిగిం దామెను.

"కృష్ణుడికి. . . మా పిల్లవాడికి ఒంట్లో బాగుండలేదండి. రెండు రోజుల నుంచి ఫీవర్. ఇంటి దగ్గర

చదువు - ఆలోచన

పుస్తకాలు చదవడంవల్ల విషయ పరిజ్ఞానం పెరుగుతుంది. అది ఒక్కటే చాలదు. ఆలోచన కావాలి. ఆలోచనవల్ల చదివిన దానిలో చెత్తను ఏరివేసి, మంచిని మాత్రమే జీర్ణం చేసుకోవచ్చు.

—ఓనెబర్న్

చూసేవాళ్ళు ఎవరూ లేరు. . ."

"చూడమ్మా, ఇది ఆఫీసు. ఇక్కడ కొన్ని రూల్సు ఉన్నాయి. రోజుకి ఇన్ని గంటలు పని చెయ్యాలి, నెలకు ఇన్ని రోజులు మాత్రమే సెలవు వాడుకోవాలి అని కొన్ని ఆర్డర్సు ఉన్నాయి. నీ కేమో వాటి సంగతి బొత్తిగా పట్టినట్లు లేదు. వారానికి రెండు సార్లు నువ్విలా పెర్మిషన్లనీ, సెలవులనీ. . ."

"సారీ, సర్. నా సెలవంతా అయి పోయిందని తెలుసు, సర్. అందుకనే, పసివాడు మూసిన కన్ను తెరవకుండా పడి ఉన్నా ఆఫీసుకు వచ్చాను." రాను రాను ఆమె మనసుతో పాటు మాట కూడా ఆర్ద్రమై పోతున్నది.

"దట్సాల్ రైట్. అవన్నీ నీ డిఫికల్టీస్. ఇక్కడ మా డిఫికల్టీస్ కొన్ని ఉన్నాయి. సపోజ్— నువ్వటు వెళ్ళగానే, ఏదైనా అర్జెంటు పని వచ్చిందనుకో. ఎవరు చేస్తారు?"

"పని ఏదన్నా ఉంటే పూర్తి చేసే వెడతాను, సార్" అని హామీకూడా ఇచ్చింది.

"ఇప్పుడు చేస్తావు సరే. తరవాత. . . ఏదన్నా వస్తే?. . ."

'నీ బొంద. ఆఫీసు అన్నాక కాగితాలు రాకుండా, పోకుండా ఉంటాయా? అడగ్గానే నువ్వు సెలవు ఇవ్వటం మేం ఎన్నడైనా ఎరుగుదుమా?' అని అనాలని అనుకున్నది. కానీ, అనలేదు. ఈ ప్రపంచం లోని కొన్ని నిజాల్ని నిగ్గదీసి అడగగల అర్హత, స్తోమతు అందరికీ లేవు.

"సరే. ఈ సారికి గ్రాంటు చేస్తున్నాను. కానీ, ఇలా తరుచూ నన్ను విసిగించ కండి" అంటూ ఆ కాగితం అందుకుని సంతకం చేశాడు.

"థాంక్స్, సర్" అన్నది కృతజ్ఞతా సూచకంగా.

"చూడండి అర్జెంటు వర్క్ ఏదన్నా వస్తే మాత్రం నే నేం చెయ్యలేను. ఢిల్లీ కో రిపోర్టు పోవాలి. మిస్టర్ పాండురంగం తయారు చేస్తున్నారు. అది డిస్పాచ్ అయ్యాకనే మీరు వెళ్ళాల్సి ఉంటుంది."

"ఎస్, సర్" అన్నది కల్యాణి. ఆమె ఒక్కతే పోరాడి, బాంగ్లాదేశ్‌ను రక్షించి, తిరిగి వచ్చినంత సంతోషంగా ఉం దామెకు. ఉల్లాసంగా వెళ్ళి సీట్లో కూర్చుంది.

కల్యాణి టైపు చెయ్యటం మొదలు పెట్టింది. ఆ 'కీ' బోర్డు అనే రంగ స్థలంమీద ఆమె చేతి వేళ్ళు అనే అప్సరసాంగనలు అత్యంత నైపుణ్యంతో నృత్యం చేస్తున్నారు! ఆకాశంలా స్వచ్ఛంగా ఉన్న కాగితంమీద అక్షర పూమాలల తోరణాలు అందంగా అలంకరించబడు తున్నాయి. హృదయ ప్రాంగణంలో సంతోషం స్వరమెత్తి పాడుతున్న సన్నాయి పాటలో, ఎక్కడో చిన్న అపశ్రుతి. . .

ఏమిటీ జీవితం? చివరికి ఎంత చిన్న చిన్న విషయాలు తనను లొంగ దీసుకుని బెదిరిస్తున్నాయి? కృష్ణుడూ, ఆయనా, వాళ్ళ ఆలనా, పాలనా— అది తన జీవితం. ఈ ఉద్యోగం— ఇది తన జీవనం. ఈ రెండింటిలో ఏ ఒక్క దానికీ తను పరిపూర్ణమైన న్యాయం చెయ్యలేక పోతున్నది. ఆ రెండూ ఒక దానితో ఒకటి ఒరుసుకుని నిప్పులు చిమ్ముతున్నాయి. ఆ నిప్పురవ్వలు తన సుఖశాంతుల్ని దహించివేస్తున్నాయి. అయినా ఈ రెండిటిలో దేన్నీ వదులుకోలేని విషమ పరిస్థితి తనది.

అసలు. . . అయినవా ళ్ళందర్నీ ఎదిరించి తా నీ నిర్ణయం తీసుకోవటం తప్పా? అభ్యుదయం, అభ్యుదయం అంటూ చెవులు చిల్లులు పడేలా అరుస్తున్న ఈ రోజుల్లోకూడా ప్రేమించిన వాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోవటం నేరమా? అంతమాత్రానికే, తాము కనపడితే చాలు, త్రాచుపాముని చూసినట్లు అంత దూరం నుంచి తొలిగి పోవాలా? అంత కానిపని చేసిందా తను? కన్నవాళ్ళా కానివాళ్ళు అయిపోయినారు, చివరికి. ఇది తప్పో, ఒప్పో తనకు తెలియదు. దేన్నయితే నమ్మిందో, దాన్ని చెప్పింది. దేన్నయితే చెప్పిందో, దాన్ని చేసింది. అతనితో 'సరదాగా స్నేహం చేశాను. మరిచిపో'మ్మని చెప్పలేకపోయింది. అతనితో ఏం సుఖపడతావని మరో మనువు తీసుకొస్తే ఒప్పుకోలేక పోయింది. అప్పు డలా మనసును మభ్య పెట్టుకో లేనందువల్ల, ఇప్పు డిలా మనసును క్షోభ పెట్టుకుంటూంది. ఈ కార్చిచ్చు ఆరేది కాదు. ఇది బ్రతుకు అనే అరణ్యాన్ని అంతటినీ కాల్చుకుంటూ పోతుంటుంది. అంతే.

కృష్ణుడు. . . వాడు తల్లిలాగా, తండ్రిలాగా గుమాస్తా కాకూడదు. ప్రాణాల్ని ఒడ్డయినా సరే, వాణ్ణి వీలైనన్ని మెట్లు పైకి ఎక్కించాలి. అందుకు డబ్బు కూడబెట్టాలి. ముందు పెళ్ళికయిన వెయ్యి రూపాయల అప్పు తీర్చాలి. అది తీరకముందే, మళ్ళీ పురుటి ఖర్చు, అయిదు వందలూ. . . పైగా మందులూ, రోగాలూ. . . వీటి కోసం అప్పులూ, వడ్డీలూ, జీతం మీద వచ్చినన్ని లోన్సు. . . ఎప్పటికి తీరేను?

శర్మగారి కోసం ఎవరో వచ్చారు. ఇద్దరూ చేతులు కలుపుకున్నారు— స్నేహంగానే లెండి. ముఖాలనిండా చిరు నవ్వు పూసుకున్నారు. కాసేపు విశేషాలు చెప్పుకున్నారు. అమెరికా ప్రెసిడెంటు ఎలక్షను గురించీ, ఆవకాయ పచ్చడి ఖర్చు గురించీ ఒక దానిలో ఒకటి నంజుకుంటూ మాట్లాడుకున్నారు. మధ్యలో సరదాగా పోట్లాడుకున్నారు. 'కాఫీ తాగుదాం రండి' అంటే 'రండి' అనుకుని వెళ్ళిపోయారు.

ఆయ నటు వెళ్ళగానే కల్యాణి టైపు చెయ్యటం ఆపేసి ఉస్సురని నిట్టూర్చింది. విరిసిన కమలంమీద కురిసిన ముత్యాల్లాంటి మంచుబిందువుల్ని జేబుగుడ్డతో తుడుచుకున్నది.

"మీ పని అయిపోయిందా?" అని అడిగాడు పాండురంగం.

"ఆ. నా పని అయిపోయినట్లే" అన్నది కల్యాణి నవ్వుతూ.

"బాగా టైరయి పోయినట్లు న్నారు."

"టైరా? మీ రేదో రిటైరవు తున్నట్టున్నారు?"

"చంపేశారు. నా కింకా పాతికేళ్ళ సర్వీసు ఉందండి" అన్నాడు పాండురంగం, తాను వ్రాసిన కాగితాలన్నిటినీ కూరుస్తూ.

"మీ రిపోర్టు తయారయినట్లుందే అంటున్నానండి" అన్నది కల్యాణి, దరహాసాన్ని దాచుకుంటూ.

"అవునండి. మీకు లంచ్ తయారైంది."

"పట్రండి, మరి" అన్నది కల్యాణి.

పాండురంగం వచ్చి ఆమె పక్కన కూర్చున్నాడు. "ఈవేళ అసలు నేను పెర్మిషన్ తీసుకోవాలనుకున్నాను. మీరు కొట్టేశారు ఛాన్సు."

కల్యాణి గంభీరంగా అన్నది: "ఇలాంటి ఛాన్సు లెవరికీ వద్దు, పాండురంగంగారూ! నేను గతి లేక ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. గతి లేక సెలవులు పెడుతున్నాను. గతి లేక మాటలు పడుతున్నాను."

"ఛ, ఛ. మీ రలా సీరియస్‌గా తీసుకోకండి" అని మాత్రం అనగలిగా డతను.

తరవాత అతను చదువుతుంటే ఆమె టైపు చేసింది. దాదాపు ఒక గంట సేపు

పెట్టింది. శర్మగారి రాక కోసం మరో గంట వేచి చూడవలసి వచ్చింది. ఈలోగా పాండురంగం తన గోడు వెళ్ల బోసుకున్నాడు.

"ఎల్లుండి మా మరదలు పెళ్లి. ఈవేళ సాయంత్రం బస్సుకు మా వాళ్లను పంపించాలి. టిక్కెట్లు తీసుకున్నాను పొద్దున్నే. ఛార్జీల కయ్యే నలభై రూపాయలు దొరికేటప్పటికి గగనమై పోయింది. నే నెలాగూ వెళ్లలేను. మా మామగారికీ, నాకూ మాటలు లేవు. కనీసం పెళ్లికయినా దాన్ని పంపించక పోతే బాగుండదని సరేనన్నాను. కానీ, ఈవేళనే పని తగిలింది. ఆలస్యంగా వెడితే, మా ఆవిడ నేను కావాలనే ఆలస్యం చేశాననుకుంటుంది. ఏమిటో, పరీక్ష పెట్టినట్లు అన్నీ ఒక్కసారే వస్తాయి..."

కల్యాణి మాట్లాడలేదు. ఆమె మనసు ఎక్కడో ఉన్నది—పసివాడు, ఏడుపు. . .

శర్మగారు వచ్చి సీట్లో కూర్చున్నారు. పాండురంగం ఫైలు తీసుకువెళ్లి ఆయన ముందు పెట్టాడు.

"తయారయిందా?" అని అడిగా రాయన.

"ఎస్, సర్!"

"అంతా కరెక్టుగా ఉందా?" అన్నారు, సంతకం పెడుతూ.

"ఎస్, సర్!"

"ఓ పని చెయ్యండి. దీన్ని మీరు పెర్సనల్‌గా తీసుకుపోయి డెప్యూటీ దగ్గర, ఛీఫ్ దగ్గర సంతకాలు తీసుకురండి. అప్రూవ్ అయి, మళ్లీ ఫెయిర్ టైపు చేయించి ఛీఫ్‌గారి సంతకాలు తీసుకుంటే గాని అది వెళ్లటానికి వీల్లేదు. ఆయన నాలుగు గంటలకల్లా వెళ్లిపోతారుకూడా. క్విక్. . ."

"ఎస్, సర్!"

"వెళ్లండి. మీరు స్వయంగా తీసుకెళ్లండి" అంటూ పురమాయించారు శర్మగారు. పాండురంగం ఆయన ఆజ్ఞను శిరసావహించాడు. గోడ కేసి కొట్టిన బంతి రెట్టింపు ఊపుతో వెనక్కొచ్చి నట్లు, ఎంత వేగంగా వెళ్లాడో, అంత కన్న వేగంగా తిరిగొచ్చాడు.

"ఏమయింది?" అని అడిగారు శర్మగారు.

"డెప్యూటీ రూమ్‌లో ఎవరో ఉన్నారు టండి. ఎవ్వర్నీ లోపలికి రానివ్వద్దు అన్నారుట. ఫైలు మాత్రం ప్యూనుచేత లోపలికి పంపించాను. . ."

"అలా పంపిస్తే ఇది అర్జెంటు అని ఆయన కెలా తెలుస్తుందండీ? పెర్సనల్‌గా తీసుకుపోవాలి గానీ" అంటూ విసుక్కున్నా రాయన.

"ఎవర్నీ లోపలికి పంపించ వద్దన్నా రుట, సర్! ఆయన బావమరిదిగారు వచ్చారుట."

"సరే, సరే. మీరు కనిపెట్టి ఉండి, వీలైనంత త్వరగా సైన్ తీసుకోండి."

"ఎస్, సర్!"

పాండురంగాన్ని సీట్లో కూర్చోనివ్వలే దాయన.

కల్యాణి మళ్లీ గడియారం వంక చూసుకుంది. ఇంకో గంటన్నర. . .

శర్మగారు పేపరు చదవటంలో మునిగి పోయారు. అన్ని గంటల సేపు అందులో ఏం చదువుతా రన్నది కల్యాణికి అర్థం కాని ప్రశ్నల్లో మొదటిది. తాను సూపరింటెండెంటునని మరిచిపోయి, కనీసం కట్టుకున్నదానితోనయినా సరదాగా మాట్లాడటం ఆయనకు చేత నవునా, కాదా అన్నది ఆమెకు సమాధానం దొరకని రెండవ ప్రశ్న.

రూల్సు ఉండవలసిందే. వాటిని తు. చ. తప్పకుండా అనుసరించవలసిందే. దాన్ని ఎవరూ కాదనరు. కానీ ఎదటివాణ్ణి హింసించటమే లక్ష్యంగా పెట్టుకోమనే రూలు ఎక్కడాలేదు. ఉండదు, వాళ్ల వాళ్ల మనస్సీదుల్లో పెరిగిన ముళ్ల జెముడు పీడల్లో తప్ప.

రూలు ప్రకారం నడవటమంటే ఈతాకుల చాప పరవటం లాంటిది. ఇష్టముంటే దానిమీద కూర్చోబెట్టి గౌరవించనూవచ్చు. ఇష్టం లేకుంటే దాని కున్న ముళ్లతోనే వాణ్ణి పొడిచి, బాధించనూవచ్చు.

మందును కాస్త మంచినీళ్లతో కలిపి సేవించినట్లు, అధికారాన్ని కాస్తంత ఉపకారబుద్ధితో రంగరించి వాడు కుంటే వేడి చెయ్యదు. వడిగా, వాడిగా పని చేస్తుంది.

చివరికి మూడున్నరకు ఫైలు తీసుకుని వచ్చాడు పాండురంగం. కల్యాణికి ప్రాణం లేచి వచ్చింది.

"సంతకాలు అయిపోయినాయా?" అని అడిగారు శర్మగారు.

"డెపూటీ చేశారండీ. అక్కడినుంచి ఛీఫ్ దగ్గరికి వెళ్లాను. ఆయన బయటికి వెళ్లారుట."

"ఎలాగ మరి? ఆయన ఇంటికి పంపించండి పోనీ!"

"మళ్లీ వస్తా వన్నారుటండీ. సికిందరాబాదు స్టేషనుకు వెళ్లారుట. గోల్కొండలో ఆయన ఫామిలీని ఊరికి పంపించి వస్తామన్నారుట. అర్జెంటు కాగితాలు ఏమైనా ఉంటే ఉంచమన్నా రుట. . ."

ఆ కబురు విని నీరసించిపోయింది కల్యాణి. ఒక గంట ముందు బయలుదేరి ఇంటికి వెళ్లాలనుకున్నది. ఈ వరస చూస్తే అయిదు గంటల కయినా

ప్రయోజనం

ఉపయోగించని పుస్తకాలు చదవడంవల్ల కలిగే వినోదం ప్రమాదకరం. చెత్తపుస్తకాల జోలికి పోరాదు. చదివే ప్రతి పుస్తకంవల్ల ఎంతో కొంత మేలు కలగాలి.

—ఫాస్టర్

తెములుతుందో లేదో?

పాండురంగం పరిస్థితీ అలాగే ఉంది. తన భార్యను ఈవేళ బస్సు ఎక్కించాలి. లేకపోతే నలభై రూపాయల టిక్కెట్లు వృథా అయిపోతాయి. చెల్లెలి పెళ్లికి కూడా భార్యను పంపించలేదన్న నింద రాకమానదు. మామగారికీ, తనకూ మధ్య నున్న అభిప్రాయ భేదాల అగాధం ఎడంగాక మానదు.

చూస్తూండగానే కాలం కరిగి పోయింది. కల్యాణిలోని ఉత్సాహమూ కరిగిపోయింది. నీరసంగా కూర్చుని దిక్కులు చూస్తున్నది.

అయిదుంబావు అయింది. ఆఫీసంతా నిర్జనంగా, నిర్జీవంగా ఉంది. నిశ్శబ్దంగా ఉన్న అరణ్యంలో గాండ్రుమని పెద్దపులి అరుపులా ఉండి ఉండి ఆఫీసరు గంట వినపడుతున్నది.

ఇంకో పావు గంట తరవాత ఆ ఫైలు రానే వచ్చింది.

"అయ్యగారు అర్జెంటుగా టైపు చేసి తెమ్మంటున్నారు. ఆరు అర్జెంటుగా ఎళ్లిపోవాలంట" అని చెప్పాడు ప్యూను.

ఆయన కన్నా అర్జెంటుగా వెళ్లి పోవాలని ఉన్నది పాండురంగానికి. వీలైతే రెక్కలు కట్టుకుని ఎగిరిపోవా లన్నంత అర్జెంటుగా ఉన్నది కల్యాణికి.

మెషీన్ మీద మళ్లీ లయ విన్యాసం మొదలైంది. ఎంత తొందరగా చేసినా మరో అర గంటకు తక్కువ పట్టలేదు అది పూర్తిగావటానికి. ఆరు గంటలు దాటిన తరవాత బయట పడ్డారు.

వెళుతూ వెళుతూ కల్యాణితో అన్నాడు పాండురంగం: "ఆలస్యమై పోయింది. ఏడు గంటలకు బస్సు. నేను కావాలనే లేటుగా వచ్చాననుకుంటుంది మా ఆవిడ. ఈ బస్సు మిస్సయిపోతే, పెళ్లికి అందుకోలేదు. అదీగాక, ఇంకా అప్పు పుట్టించే స్తోమతు లేదు నాకు. మా మామగారికీ, నాకూ దాదాపు ఈ దెబ్బతో సంబంధాలు తెగిపోయినట్లే. . ." దాదాపు రోడ్డుమీద పరుగెడుతున్నా డతను. అతని వేగాన్ని అందుకోలేకపోయింది కల్యాణి.

ఆమె బస్సు స్టాపులో నిలబడింది. పర్సు జిప్ లాగి చూసుకుంది. రూపాయి చిల్లర ఉంది. బస్సు పాస్ ఉంది. రిక్షాలో వెళ్లాలని ఉన్నా, వెళ్లలేదు. ఇంకో వారం గడవాలి, ఆ కాస్త మూలధనంతో.

రెండు బస్సులు మారి, ఎనిమిది గంట లవుతుండగా గుమ్మంలో అడుగు పెట్టింది కల్యాణి. వరండాలో చీకటిగా ఉన్నది. లక్ష్మి—పనిపిల్ల—పిల్లాడి మంచం దగ్గర కూర్చుని ఉంది. కృష్ణుడు నిద్రపోతున్నాడు. కల్యాణికి పోయిన ప్రాణం తిరిగి వచ్చినంత పని అయింది. పర్సు అక్కడ పారేసి, బాత్‌రూమ్ లోకి వెళ్లి వచ్చి బట్టలు మార్చుకుంది. స్టవ్ వెలిగించి, వంట మొదలు పెట్టింది.

"అమ్మగారూ, బాబు మందు తాగటం లేదండీ" అని ఫిర్యాదు చేసింది లక్ష్మి.

"ఏం?" అంటూ ముందు గది లోకి వచ్చి కృష్ణుడి ఒంటిమీద చెయ్యి వేసి చూసింది. పొద్దుటి లాగా వాడి ఒళ్లు జ్వరంతో మాడిపోవటం లేదు. చల్లగా, చాలా చల్లగా ఉంది. కాస్తంత శబ్దం అయితే, నిద్ర లేచి ఏడుపు లంకించుకునేవాడు. వాడి చెవిలో గొంతు చించుకున్నా, వాడు నిద్ర లేవలేదు. ఎక్కడ కూర్చోబెట్టినా అమ్మ వైపు తిరిగే వాడి తల, ఇప్పుడు ఎటు తిప్పితే అటు తిరిగింది తప్ప, అమ్మ వైపు తిరగ లేదు.

కల్యాణికి అర్థమైంది. కృష్ణుడి వంక వెర్రిగా చూస్తూ, మొదలు నరికిన వృక్షంలా కూలబడిపోయింది. ఆమె గుండెల్ని కనపడని కర్కశ హస్తం ఏదో క్రూరంగా పిండేస్తుంటే, కుళ్లి కుళ్లి ఏడ్చింది.

ఎప్పుడో పది గంటల కొచ్చిన శేఖరం భార్యనీ, కొడుకునీ చూసి రాతివిగ్రహమే అయినాడు. కల్యాణి భుజంమీద చెయ్యి వేశాడు. ఆమె అతని భుజం మీదికి ఒరిగిపోయి కన్నీటి వర్షం కురిపించింది.

ఆ రాత్రంతా ఇద్దరూ మంచానికి చెరొక వైపు కూర్చున్నారు. ఒకరి నొకరు ఓదార్చుకోవటానికి, నోరు విప్పి ఒక్క మాట మాట్లాడటానికీ ఇద్దరిలో ఎవరికీ ధైర్యం చాలలేదు. చివరికి ఒకరి ముఖంలోకి ఒకరు చూడటానికే భయ పడ్డారు.

తెల్లవారింది. కల్యాణి చేతిగాజులు రెండూ తీసి అతని చేతిలో పెట్టింది. అతను కాస్తంత తటపటాయించాడు. తప్పనిసరి. ఇష్టాయిష్టాల ప్రసక్తి ఏముం దక్కడ?

శేఖరం వెళ్లి డబ్బు తీసుకొచ్చాడు. ఆ డబ్బుతో ఇన్నాళ్లూ వాళ్లు కన్న కలల్నీ, పెంచుకున్న ఆశల్నీ తగలబెట్టి వచ్చాడు.

కల్యాణికి సెలవు లేదు. శేఖరానికి

వింతలు విడ్డూరాలు

సెక్సు పాఠాలు

పిల్లలకు లైంగిక విజ్ఞానం అవసరమా? మరి పిల్లలకు ప్రమాదంగానీ, యుక్త వయస్కులకు ఫరవాలేదేమో! మహారాష్ట్రలో సీనియర్ కాలేజీ విద్యార్థులకు సెక్సు పాఠాలు నేర్పుతున్నారు. దీనివల్ల యువతీ యువకులు లైంగిక విజ్ఞానం నేర్చుకుని, కుటుంబ నియంత్రణకు సహాయపడగలరని ప్రభుత్వం అభిప్రాయం. వైద్య నిపుణులు క్లాసులో ఉపన్యాసా లిస్తారు. తగిన సాహిత్యం అందిస్తారు. చలన చిత్రాలు చూపిస్తారు. అయితే, మగ, ఆడ పిల్లలకు వేర్వేరుగానే ఈ లైంగిక విద్యా బోధ జరుపుతారు. ఈ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టమని అన్ని కాలేజీల ప్రిన్సిపాల్స్‌కీ ఉత్తర్వులు పంపడం జరిగింది.

ఆగడాలు

కర్ణాటక విశ్వవిద్యాలయంలో ఎమ్. ఏ. చదువుతున్న ఒక విద్యార్థి, మరో ఇద్దరు విద్యార్థులు కలిసి కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ ఇంట్లో దొంగతనం చేశారట. మంచి ఖరీదైన సైన్సు పుస్తకాలు, బట్టలు దొంగిలించారు. పుస్తకాలను బయట అమ్ముతుండగా పోలీసులు పట్టుకొని అరెస్టు చేశారు. వారి వద్ద రెండువేల విలువ గల వస్తువులు దొరికాయి.

వేసక్టమీ - టాప్ సిస్టమ్

అమెరికాలో కాంట్రాసెప్టివ్ ఇప్పుడు టాప్ సిస్టమ్‌లో లభ్యం అవుతున్నది. వేసక్టమీ చికిత్స చేసేటప్పుడే ఆ అరగంటలో పురుషుని వీర్య గ్రంథులకు బంగారంతో లేక స్టెయిన్‌లెస్ స్టీల్‌తో చేసిన టాప్‌ను అమర్చడం జరుగుతుంది. అది పెట్టుకున్న వ్యక్తి పిల్లలు కావాలనుకున్నప్పుడు డాక్టర్ దగ్గరికి వెడితే ఆ టాప్ తిప్పివేస్తాడు. నీళ్ల పంపు టాప్ తిప్పినట్లు దీన్ని తిప్పడమే. ఇది 9 మిల్లీమీటర్ల పొడవు, 4.5 మిల్లీమీటర్ల వెడల్పు ఉంటుంది. అందులో పైపును బంగారంతో, టాప్‌ను స్టెయిన్‌లెస్‌స్టీల్‌తో తయారు చేస్తారు.

సూర్యప్రభలు

ఆగస్టు మొదటి వారంలో మనం గమనించని మహా ప్రళయం సంభవించింది. మూడు రోజుల పాటు భూమండల అయస్కాంత క్షేత్రం తీవ్ర సంక్షోభాలకు గురై అల్లకల్లోలం చెందింది. సూర్యమండలంలో మహాగ్ని జ్వాలలు లేచినప్పుడు విద్యుదయస్కాంత కణాల వాహిని భూమివైపు పయనిస్తూ ఉంటుంది. ఇది భూమి అయస్కాంత క్షేత్రాన్ని ఢీకొని, కల్లోలితం చేసి, రేడియో ప్రసారాలకు అవరోధం కల్పించి, భూమి వాతావరణంలో రమణీయ కాంతి దృశ్యాలను, ఇతర విచిత్రాలను సృష్టిస్తుంది. మొన్న అయస్కాంత తుఫాను తాకిడికి భూమి అయస్కాంత క్షేత్రం అనేకసార్లు స్పందించింది. మనకు రాత్రిగా ఉన్న సమయంలో సూర్యమండలంలో ఈ విద్యుదయస్కాంత ప్రభంజనం ఆవిర్భవించింది. ఇది సూర్యమండలం ఉపరితలంపై 2,800 మిలియనుల చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణంలో విస్తరించింది. వీటి తరంగాలు ఒక గంటలోనే భూమి ఉపరితలాన్ని చేరాయి. అప్పుడు కొన్ని నగరాలలో ప్రజలు ఆ నిశిరాత్రి వినువీథిలో దివ్యప్రభలు దర్శించారు. సూర్యమండలంలో చెలరేగిన ఈ అయస్కాంత వాయువు పది లక్షల హైడ్రోజన్ బాంబుల కన్న శక్తివంతమైనది. ఆ సమయంలో అంతరిక్ష పరిశోధకులు రోదసిలో ఉన్నట్లయితే చచ్చి ఉండేవారు. ఈ తరంగాల వల్ల కాన్సర్, వ్యాధిగాలు వచ్చే అవకాశం ఉన్నది. భూమిపై వాతావరణంలో ఉండే అయస్కాంత పరిధిని ఛేదించుకుని పృథ్వీతలాన్ని చేరిన అయస్కాంత తరంగాలు పది లక్షల సంవత్సరాల వరకు భూమికి విద్యుత్తును సరఫరా చేయగల శక్తి కలిగి ఉన్నాయి. సూర్యునిలో మనకు కనిపించే మచ్చలు ఈ విద్యుదయస్కాంత క్షేత్రాలే.

నిరుద్యోగం

ఢిల్లీ రవాణా సంస్థ మొన్న 176 మంది పట్టభద్రులను బస్సు కండక్టర్లుగా నియమించింది. ఆ ఉద్యోగాలకు 323 మంది గ్రాడ్యుయేట్లు దరఖాస్తు పెట్టారు. పరీక్షలో 220 మంది నెగ్గారట. చదివే చదువులకు, చేసే ఉద్యోగాలకు సంబంధం లేకపోవడం మన దేశంలో చాలా కాలంగా వస్తున్నదే. పట్టభద్రుడికి అయినా కూడు, గుడ్డ ప్రధానం కదా!

ప్లాస్టిక్ విమానం

గంటకు 50 నుండి 450 కిలోమీటర్ల వరకు వెళ్లగల ప్లాస్టిక్ విమానాన్ని ఒక జపాన్ సంస్థ కనిపెట్టింది. దీని ఖరీదు ఒక మోటారుకారు ఖరీదే! ఆరున్నర మీటర్ల పొడవు ఉండి, ఇద్దరు ప్రయాణం చేయడానికి అనువుగా ఉన్న ఈ ప్లాస్టిక్ విమానం వెల 35 వేల రూపాయలు.

—శార్వరి

సెలవు లేదు. కాకపోయినా, ఇప్పుడా ఇంట్లో తాండవిస్తున్న నిశ్శబ్దం చాలా భయంకరంగా ఉంది. స్నానాలు చేసి ఇద్దరూ మామూలుగా బస్సుస్టాప్‌కి వచ్చారు.

ఆఫీసుకు వచ్చిన పది నిమిషాలకే శర్మగారికి పిలుపు వచ్చింది. ఆయన వచ్చి కళ్యాణితో అన్నారు: "చీఫ్ మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు."

"నన్నా?!" ఆశ్చర్యపోయింది.

"నా వంతు అయింది లెండి. మీరు వెళ్లిరండి. నిన్న మీరు సైపు చెయ్యటం లేటు అయిందట. మీ మూలంగా నాకు అక్షింతలు. మీరు సైపు చేసే దాకా ఉండి, సినిమాకి వెళ్లేటప్పటికి సినిమా మొదలయి పది నిమిషాలైందిట . . . చాలా కోపంగా ఉన్నారు . . . వెళ్లిరండి. . ."

కళ్యాణి వెళ్లి చీఫ్‌గారి ముందు ముద్దాయిలా నిలబడింది.

"మీరేనా సైపిస్టు?" అన్నారాయన తల ఎత్తి.

"ఎస్, సర్!"

"ఎన్నాళ్లనుంచి పని చేస్తున్నారు?"

"రెండేళ్ల నుంచండి. . ."

"నో, నో. యువర్ వర్క్ ఈజ్ నాటెటాల్ శాటిస్‌ఫాక్టరీ. యు హావ్ టు పికప్."

"ఎస్, సర్. . ."

"దట్సాల్. యు కెన్ గో" అని ఆయన మళ్లీ కాగితాల్లో తల దూర్చటం మంచిదయింది. కళ్యాణి కన్నీటి బొట్లు ఖరీదైన తివాసీ మీద పడినందుకు ఆయన మరింత కోపగించుకునేవారు లేకపోతే.

కళ్యాణి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి, పాండురంగం శర్మగారి పక్కన వినయంగా నిలబడి ఉన్నాడు.

ఇలా అయితే లాభం లేదండి . . ."

"ఎస్, సర్. . ."

అతని ముఖం చూస్తే కళ్యాణికి అర్థమైపోయింది. రాత్రి అతని భార్యకి బస్సు అంది ఉండదు. ఆమె చెల్లెలి పెళ్లికి వెళ్లి ఉండదు. వాళ్ల వాళ్లు ఎవరూ పాండురంగాన్ని క్షమించలేరు. నిన్న కొన్న బస్సు టిక్కెట్ల కోసం అయిన అప్పు ఇప్పట్లో అతను తీర్చలేడుకూడా.

"ఎస్, సర్" అని అతను వచ్చి సీట్లో కూర్చున్నాడు.

ఆ పదాల మాటున, మాటిమాటికీ పగ్గాలేసి ఉగ్గబట్టుకుంటున్న వేదన, రోదన వాళ్లిద్దరికే తెలుసు, మరి. ✻